

NÄMND FÖR KVALITETSSÄKRING OCH UTVÄRDERING

Tid: Onsdagen den 6 juni 2007 kl. 14.16-15:13

Plats: Åbo – Videokonferensrummet i FÅ
Vasa – Videokonferensrummet i Kvarnen

Medlemmar:

Ulrika Wolf-Knuts (ordf.)

Elin Fellman-Suominen

~~Tove Forslund~~

Jonas Heikkilä

Leena Hupa

Henrik Hökman

Jan Jylhä

~~Hanna Lindholm~~

Tom Lönnroth

Johan Nikula

Kenneth Sandnabba

~~Arvid Treekrem~~

Ole Karlsson (sekr.)

Ärenden

1. Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet kl. 14:16 och konstaterade det stadgeenligt sammankallat och beslutfört.

2. Fastställande av föredragningslistan

Föredragningslistan fastställdes enligt framställt förslag.

3. Meddelanden

a) EUA-rapport: Creativity in Higher Education

Inom ramen för ett EUA-projekt har företrädare för 32 universitet från 21 länder samlats i fyra temagrupper för att fundera över gemensamma nämnare för att upprätthålla kreativiteten i högskolevärlden. Rapporten sammanställer de centrala resultaten från gruppernas arbete.

De flesta av rekommendationerna medför inget direkt nytt till debatten utan ger främst stöd för fortsatt utveckling. Man betonar behovet av tvärvetenskaplighet och samarbete mellan högskolorna för att få fram nya synvinklar och bättre utnyttja existerande expertis. Universiteten bör utforma sin rekrytering så att kreativa studerande och lärare sållas fram. Därtill skall inte enbart universiteten formas mot samhället utan processen måste vara ömsesidig såtillvida att universitetens speciella, icke-företagsinriktade verksamhetsform måste förstås och accepteras.

Balansgången mellan olika krav kommer fortgående fram. Å ena sidan bör det finnas stabila arbetsvillkor, å andra sidan bör forskarenheten kunna ändra sig för att därigenom kunna anta nya utmaningar. Även administrationen och stödfunktionerna borde snabbt anpassa sig till nya förutsättningar. Här kvarstår problemet att enheterna och grupperna ställer olika krav på verksamheten.

Ur kvalitetsnämndens synvinkel tas tre intressanta punkter upp.

Rapporten betonar vikten av att basera verksamheten på värderingar och etiska principer. Dessa behövs för att ge riktlinjer för universitetets interna ledningsprocess men även för att bestämma förhållandet till externa intressenter (forskningsfinansiärer, arbetsgivare m.fl.). Inom kvalitetsverksamheten får man ofta ta ställning till frågan: är det här något som värderas av Åbo Akademi?

Den andra punkten gäller samhällets och universitetens sätt att betona mätningen av genomförda resultat. Den här metoden borde i allt högre grad kompletteras med undersökningar av universitetens beredskap för framtiden. Undersökningarna skall leda till impulser vars avsikter är att påverka framtiden.

Den tredje punkten gäller risktagning. Resultatkrav, kvalitetssäkring och administration får inte leda till överbyråkratisering och krav på likformighet. Universiteten och inom dem dess enheter måste ha möjligheten att försöka sig på kreativa lösningar i kärnverksamheten och att ta beräknade risker.

”Det är den som går vilse som finner de nya vägarna” (Nils Kjaer).

b) Kvalitetsgrupp för studerande

Studerandena har en framträdande roll i utvecklingen av kvalitetshanteringssystemet. Inom ramen för projektet *Ansvar och initiativ* skall en kvalitetsgrupp utses. Avsikten är att det i gruppen skall ingå studeranderepresentanter från varje fakultet, åtminstone en medlem från Studentkåren samt projektplanerare Elin Fellman-Suominen från kvalitetsenheten. Kvalitetsenheten föreslår att Studentkåren i första hand vänder sig till medlemmarna i fakulteternas kvalitetsarbetsgrupper. Därigenom kunde gruppen stöda arbetet inom fakulteten och sprida god praxis mellan fakulteterna. Gruppens uppgifter skulle vara att:

1. ta fram metoder för att förstärka studerandenas insikter om deras eget ansvar för sina studier och kvaliteten på lärandet
2. utveckla idéer för hur kvalitativt lärande understöds
3. utveckla idéer för hur universitetet kunde öka studerandenas intresse för och möjligheter att delta i utvecklingen av universitetet
4. analysera Akademiens verksamhet ur studerandenas synvinkel i förhållande till andra nationella och internationella högskolor. Håller Akademiens verksamhet hög, internationell kvalitet? Finns det metoder vid andra högskolor eller organisationer som kunde införas för att förbättra verksamheten?

Kvalitetsgruppens mandatperiod föreslås vara 1.9.2007-31.12.2008.

c) Seminarium: Kvalitetssäkringens koppling till ledningen av universitetet

Kvalitetshanteringssystemet är ett redskap för att förbättra bl.a. ledningen av verksamheten. I auditeringsprocessen mäts kvalitetssystemets koppling till ledningssystemet. Utvärderingsrådet har gått in för att informera om trender och auditeringar genom att ordna ett seminarium för universitetens rektorer. Om Åbo Akademiens rektor deltog är oklart. Ett motsvarande seminarium hölls även för yrkeshögskolesektorn.

Utvärderingsrådets ordförande Ossi Lindqvist tog upp tre trender:

- istället för kvalitetssäkring börjar man allt mer prata om kvalitetskultur
- studerandenas roll i systemet förstärks
- det sker en förskjutning mot att i allt högre grad granska kvaliteten på förvärvad kunskap

Ett nytt utvärderingsråd skall utses för 2008-2011. Lindqvist spekulerar om rådets utmaningar och nämner bl.a. avgifter för auditeringarna och en uppföljning av genomförda auditeringar efter 3 år. Den senare är ett nytt förslag som tydligen behandlats i rådet.

På seminariet presenterades även en allmän genomgång av erfarenheterna från de hittills genomförda auditeringarna uppdelat i styrkor, problem och utvecklingsförslag. Därtill redogjorde Kuopio universitet och Tammerfors tekniska universitet närmare för sina erfarenheter av att genomgå auditeringen.

Materialet från seminariet finns på Utvärderingsrådets webb:

<http://www.kka.fi/tiedote.lasso?id=1068>

d) UVM-promemoria 27/2007: Utveckling av systemet för utbildningsutvärdering

En nationell arbetsgrupp har framställt ett förslag till hur utvärderingssystemet av utbildningen i Finland kunde utvecklas. Förslaget skickades ut till högskolorna på en snabb remissrunda som inföll olämpligt med tanke på kvalitetsnämndens möten. Av den anledningen framställde kvalitetsenheten ett förslag till svar. Studieärendens byråchef Johan Nikula fin slipade remissen och föredrog den för rektor.

Remissen skickades ut som bilaga till nämndens medlemmar. De centrala punkterna ur Akademin synvinkel är att universiteten ges rätt till att själv välja utvärderingsorgan, att staten står för den externa utvärderingens kostnader och att utvärderingsrådet ges anslag för att anställa egen personal.

UVM-rapporten är publicerad på ministeriets webbsidor
http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2007/Koulutuksen_arviointijarjestelman_kehittamistyoryhman_muistio.html?lang=fi&extra_locale=sv

Akademin betänkande är publicerat på webbsidorna för kvalitetshantering
http://www.abo.fi/fa/kvalitetssakring/pdf_kallelser/Namnd_6_juni_2007_Bilaga1_remiss.pdf

e) Seminarium för universitetens kvalitetsansvariga

De kvalitetsansvariga vid universiteten har under de senaste tre åren byggt upp ett nätverk vars syfte är att sprida information. Ett par gånger om året brukar man samlas vid något finländskt universitet. Åbo Akademi står som värd för följande träff som äger rum 13.6.2007. Till träffen har inbjudits representanter för utvärderingsrådet och ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education). Ett protokoll över mötet samt presentationerna kommer att publiceras på Akademin webbsidor för kvalitetshantering.

f) Bolognaprocessens London-kommuniké

Undervisningsministrarna från medlemsländerna i Bolognaprocessen sammanträdde i London 17-18.5.2007 för att utvärdera utvecklingen under de två senaste åren samt att fastställa målsättningar för de följande två åren.

Överlag konstateras att processen stadigt går framåt. Fortfarande finns det utmaningar inom områdena mobilitet (immigrationsregler, skattefrågor, finansiering m.m.) och tillgodoräknande. Ministrarna betonade också behovet av att utveckla referensramar som visar vilka kvalifikationer en utbildning medför. När det gäller kvalitetssäkringen konstaterades att den externa utvärderingen av högskolorna utvecklats på ett bra sätt.

Målsättningarna fram till nästa möte i Leuven 28-29.4.2009 gällde bl.a. utvecklingen av ett register för kvalitetssäkringsorganisationer. Uppdraget att framställa antagningskriterier till registret gick gemensamt till organisationerna EUA, EURASHE, ESIB och ENQA. Ur kvalitetssynvinkel bör även nämnas betoningen på att utveckla insamlingen av data speciellt gällande mobilitet och den sociala dimensionen (rätten till utbildning oberoende av bakgrund).

Av betydelse i kommunikén är även det sista kapitlet som drar upp de första riktlinjerna för hur Bolognaprocessen skall fortsätta efter 2010, årtalet då grunden för EHEA (European Higher Education Area) skall vara färdig.

4. Kvalitetshandbokens kapitel om utbildning och undervisning

Kvalitetskoordinatoren hade bifogat nuläget för kapitlet. Avsikten var att få kommentarer om dels den generella utformningen av kapitlet, dels nivån på texten. Texten skall vara en allmän introduktion. Den skall ge en bra bild över verksamheten men samtidigt får texten inte vara för omfattande.

Kapitlet diskuterades utgående från de presenterade kriterierna. Nämndens medlemmar ansåg att texten fyller sin funktion men påtalade faran med för mycket

text. Det är även viktigt att i introduktionen av handboken noggrant redogöra för syftet med texten och vem den huvudsakligen riktar sig till.

Eftersom texten ännu inte är i sin slutgiltiga form och täcker alla avsnitt i kapitlet valde nämnden att i det här skedet inte gå in på en detaljgranskning.

5. Benchmarkingprojekt med Umeå universitet och yrkeshögskolan Arcada

Utvärderingsrådet skickade i maj ut ett brev där man bad högskolorna att komma in med ansökningar om stöd för kvalitetssäkringsprojekt. Under 2007 prioriteras benchmarkingprojekt (jämförande utvärdering) när beslut om stöd fattas. Ansökan skulle skickas in senast 22.5.2007.

Eftersom Akademin redan nu funderar på studerandens roll i kvalitetshanteringen föll det sig naturligt att försöka utveckla ett projekt inom det temaområdet. En annan önskan är att utöka kontakterna till högskolevärlden i Norden. Med dessa utgångspunkter deltog Elin Fellman-Suominen i utvärderingsrådets öppningsseminarium för sin satsning på benchmarking 15.5. På seminariet sammanstrålade Fellman-Suominen med Solveig Cornér från yrkeshögskolan Arcada. Arcada önskade ingå i projektet vilket med tanke på deras erfarenhet av studentbarometrar och andra utvärderingar riktade till studerande passade väl in i helheten. Samtidigt beslöts att den tredje parten skulle utgöras av ett svenskt universitet. Efter en utredning kontaktades Umeå universitet (UU). Kriterierna för valet var att UU är inne i en process med att införa ett kvalitetshanteringssystem samtidigt som man ägnat intresse åt studerandenas situation. Under Cornérs ledning framställdes en ansökan (bilaga) som skickades in till utvärderingsrådet. Beslut om projektstöd meddelas 13.6.2007.

6. Höstens möten

Om inget annat meddelas sammanträder kvalitetsnämnden vid följande datum under hösten:

Torsdagen 13.9 kl. 13:15-15

Torsdagen 18.10 kl. 13:15-15

Fredagen 9.11 k. 13.15-15

Måndagen 17.12 kl. 13:15-15

7. Övriga ärenden

Inga övriga ärenden

8. Mötets avslutande

Ordföranden förklarade mötet avslutat klockan 15:13. Nästa möte äger rum **torsdagen den 13 september 2007 kl. 13:15-15.**

Enligt uppdrag

8.6.2007

Ulrika Wolf-Knuts
Ordförande

Ole Karlsson
Sekreterare